

DE MOSKOU REGELS

DANIEL SILVA

**DE MOSKOU
REGELS**

Vertaald door Anne Jongeling

Uitgeverij De Vliegende Hollander

Copyright © 2008 Daniel Silva
Oorspronkelijke titel *Moscow Rules*
Oorspronkelijk uitgegeven bij Penguin Group, New York
Copyright Nederlandse editie © 2010 Anne Jongeling en
Uitgeverij De Vliegende Hollander, Amsterdam
Omslagontwerp Wil Immink Design
Vormgeving binnenwerk Perfect Service

NUR 331

ISBN 978 90 495 0063 4

www.vaarmee.com

Uitgeverij De Vliegende Hollander is een imprint van
Dutch Media Uitgevers bv

**Produktgroep uit goed beheerde
bossen, gecontroleerde bronnen
en gerecycled materiaal.**

Cert no. SGS-COC-003091
www.fsc.org
© 1996 Forest Stewardship Council

de vliegende hollander

Dit boek is ook leverbaar als e-book:
ISBN 978 90 488 0639 3

Voor Jeff Zucker, Ron Meyer, Linda Rappaport, en Michael Gendler, voor hun vriendschap, wijsheid en steun. En zoals altijd, voor mijn vrouw, Jamie, en mijn kinderen, Lily and Nicholas.

Don't look back. You are never completely alone.

THE MOSCOW RULES

DEEL EEN

DE OPROEP

1

Courchevel, Frankrijk

De invasie begon elk jaar aan het eind van de decembermaand. Ze reden in een kogelvrije karavaan over de kronkelweg vanaf het zuidelijke puntje van de Rhônevallei, of landden met helikopters en privévliegtuigen op het verraderlijke vliegveld boven op de berg. Miljardairs en bankiers, olietycoons en metaalmagnaten, topmodellen en verwende kinderen: de nieuwe rijken van de Russische renaissance. Ze zwermden uit over de suites van de Cheval Blanc en de Byblos en namen hun intrek in de grote privéchalets aan de Rue de Bellecôte. Nachtclub Les Caves werd geboekt voor privéfeesten die de hele nacht duurden en de flonkerwinkels aan de Croisette werden leeggekocht. Ze pikten de beste ski-instructeurs in en bij de wijnkopers kochten ze de allerbeste champagnes en wijnen tot aan de laatste druppel op. De ochtend van de 28ste was er bij geen enkele kapper nog een afspraak te maken en Le Chalet de Pierres, het fameuze skirestaurant dat bekendstond om zijn gegrilde steaks, nam tot half januari geen dinerreserveringen meer aan. Op oudejaarsdag was de verovering compleet. Het dorp Courchevel, dat exclusieve skiresort hoog in de Franse Alpen, was weer volledig bezet door de Russen.

Alleen Hôtel Grand Courchevel wist de aanval van het Oostblok af te weren. Dat was volgens de vaste gasten geen verrassing, want zowel Russen als mensen met kinderen werd beleefd geadviseerd elders naar accommodatie te zoeken. Het hotel had dertig bescheiden kamers en een reservering verliep altijd heel discreet. Mensen logeerden niet in het Grand voor gouden badkamerkranen of een suite maat voetbalveld. Men kwam voor de grandeur van het oude Europa. Om in de hotelbar te mijmeren met een campari of om in de ontbijtzaal *Le Monde* te lezen onder het genot van een kopje koffie. De heren verschenen altijd in kostuum aan het diner en pas na het ontbijt werden de ski-outfits aangetrokken. Er

werd op zachte toon geconverseerd en men putte zich uit in hoffelijkheden. Het Grand deed nog niet aan internet en de telefoons vertoonden kuren. De gasten stoorden zich daar niet aan; ze waren net zo ingetogen als het Grand zelf en overwegend van middelbare leeftijd. In een van de hipper hotels in de Jardin Alpin werd aan de clientèle van het Grands gnuiwend gerefereerd als 'de bejaarden en hun ouders'.

De lobby was klein en proper, en werd verwarmd door een behaaglijk haardvuurtje. Aan de rechterkant, vlak bij de entree naar de dinerzaal, zat de receptie: een kleine alkoof met koperen haken voor de hotelkamersleutels en vakjes voor post en boodschappen. De portiersbalie was ernaast, vlak bij de piepende lift. Op de ochtend van 2 januari werd die bemand door Philippe, een goed geproportioneerde voormalige Franse valschermjager, met het embleem van het Internationale Conciërge Instituut, twee gekruiste gouden sleutels, op zijn onberispelijke revers. Hij droomde ervan om het hotelwezen voorgoed gedag te zwaaien en zich te settelen op de truffelboerderij van zijn familie in de Périgord. Hij hield zijn donkere ogen aandachtig op de lijst nieuwe en vertrekkende gasten. Er stond maar één nieuwe gast op: Lubin, Alex. Aankomst per auto vanuit Genève. Reservering voor kamer 237. Verzoek om huur ski-uitrusting.

Philippe liet zijn geofefende oog over de naam gaan. Hij was goed met namen. Dat moest wel in dit vak. Alex... Afkorting van Alexander, bedacht hij. Of was het Aleksandr? Aleksei? Hij keek op en schraapte discreet zijn keel. Vanachter de receptiebalie verscheen een keurig gekapt hoofd. Het was van Ricardo, de manager van de middagdienst.

'Volgens mij hebben we een probleem,' zei Philippe kalm.

Ricardo fronste zijn wenkbrauwen. Hij was een Spanjaard uit de Baskische regio. Hij hield niet van problemen.

'Wat is er aan de hand?'

Philippe hield de gastenlijst omhoog. 'Lubin, Alex.'

Ricardo typte met een gemanicuurde wijsvinger op zijn toetsenbord.

'Twaalf nachten? Huur skiuitrusting? Wie heeft deze boeking gemaakt?'

'Nadine, volgens mij.'

Nadine was het nieuwe meisje. Ze draaide nachtdiensten. En vanwege deze faux pas om een kamerreservering aan te nemen van ene Alex Lu-

bin zonder Ricardo te raadplegen, zou ze dat tot in de eeuwigheid blijven doen.

‘Denk je dat hij een Rus is?’ vroeg Ricardo.

‘Zonder meer.’

Ricardo hoorde het vonnis zonder protest aan. Alhoewel hij Philippes meerdere was, was hij nog altijd twintig jaar jonger en hij leunde inmiddels zwaar op de ervaring en het beoordelingsvermogen van de oude rot.

‘Misschien kunnen we hem bij een rivaal lozen.’

‘Onmogelijk. Tussen hier en Albertville is geen kamer meer te krijgen.’

‘Nou, dan ziet het er naar uit dat we met hem opgescheept zitten – of we moeten hem zien over te halen om op eigen initiatief te vertrekken.’

‘Wat bedoel je precies?’

‘Plan B natuurlijk.’

‘Dat gaat wel ver, vind je ook niet?’

‘Ja, maar het is de enige manier.’

De gewezen paratroeper gaf met een lichte knik van zijn hoofd gehoor aan de opdracht en begon met de voorbereidingen van de operatie. Die begon om twaalf over vier ’s middags, toen een donkergrijze Mercedes sedan met een Geneefs kenteken voor het bordes stilhield en claxonnerde. Philippe bleef een volle twee minuten op zijn plek voordat hij zijn jas aantrok en op zijn gemak naar buiten dreutelde. Op dat moment was de ongewenste monsieur Alex Lubin – twaalf nachten, huur skiuitrusting – al uit zijn auto gestapt en stond hij nijdig naast de open achterbak te wachten. Hij had scherpe gelaatstreken en zijn lichtblonde haar was zorgvuldig over zijn brede voorhoofd gekamd. Zijn kleine ogen waren op de open kofferbak gericht, waarin een paar grote nylon reistassen lagen. De portier keek naar de koffers alsof hij nog nooit eerder zoiets had gezien, en begroette daarna de gast met een ijzige glimlach.

‘Kan ik u van dienst zijn, monsieur?’

Hij had hem in het Engels toegesproken. Het antwoord kwam in dezelfde taal, met een onmiskenbaar Slavisch accent.

‘Ik wil inchecken.’

‘Weet u dat zeker? We verwachtten geen gasten deze middag. Ik weet zeker dat ergens een foutje in is geslopen. Waarom vervoegt u zich niet bij mijn collega van de receptie? Ik weet zeker dat hij dit kan rechtzetten.’

Lubin mompelde iets onverstaanbaars en stampte de trap treden

op. Philippe tilde de eerste tas eruit en verrekte bijna een paar rugwerfels. *Een Russische vertegenwoordiger in aambeelden met een tas vol monsters.* Tegen de tijd dat hij alle koffers in de lobby had gezet, was Lubin langzaam zijn reserveringsnummer aan het oplezen voor een ontstelde Ricardo, die er, ondanks al zijn inspanningen, niet in was geslaagd de bewuste boeking te achterhalen. Het probleem was nog niet opgelost – ‘Een vergissing van een van onze medewerksters, monsieur Lubin. Ik zal haar er zeker op aanspreken’ – of het volgende diende zich al aan. Vanwege een misverstand bij de huishoudelijke dienst was zijn kamer nog niet gereed. ‘Het zal niet lang duren,’ zei Ricardo met zijn stroperigste stem. ‘Mijn collega zal uw tassen zolang in ons depot neerzetten. Staat u mij toe u te verwijzen naar onze loungebar, waar we u graag een drankje aanbieden. Van het huis natuurlijk.’ Er hing wel degelijk een prijskaartje aan – en niet zo zuinig – maar Ricardo hield die kleine verrassing voorlopig achter de hand totdat monsieur Lubins afweersysteem op z’n zwakst was.

Helaas pakte Ricardo’s optimistische inschatting van de vertraging anders uit. Er verstreken nog minstens negentig minuten voordat Lubin naar zijn kamer werd gebracht. Zonder koffers. Conform Plan B was er geen badjas voor een bezoek aan de spa, geen wodka in de minibar en geen afstandsbediening voor de televisie. Het alarm van de wekker op het nachtkastje was ingesteld op kwart over vier. De verwarming stond te loeien. Philippe pakte stiekem het enige stukje zeep uit de badkamer, en met de belofte dat zijn koffers snel boven gebracht zouden worden glipte hij de kamer uit. Beneden wachtte Ricardo hem op bij de lift.

‘Hoeveel glazen wodka heeft hij in de bar gedronken?’

‘Zeven,’ zei Ricardo.

De conciërge klemde zijn kaken op elkaar en liet een minachtend gesis horen. Alleen Russen konden binnen anderhalf uur zeven wodka’s wegwerken en nog steeds overeind staan.

‘Wat denk jij?’ vroeg Ricardo. ‘Penoze, spion of huurmoordenaar?’

Wat maakt het uit, dacht Philippe. Hij was uit zijn hum. De vestingmuren van het Grand werden bestormd door een Rus. ‘Verzet’ was geboden. Ze namen ieder weer hun eigen post in: Ricardo in zijn spelonk van de receptie, Philippe in zijn hokje naast de lift. Na tien minuten kwam het eerste telefoontje vanuit kamer 237. Ricardo doorstond een stalinistische

tirade, mompelde vervolgens enkele kalmerende woorden en hing toen op. Hij wierp Philippe een glimlach toe.

‘Monsieur Lubin vroeg zich af waar zijn bagage bleef.’

Philippe onderdrukte een geuw. ‘Ik zal er direct achteraan gaan,’ zei hij.

‘Hij vroeg zich ook af of we iets aan de verwarming konden doen. Hij zei dat het in zijn kamer erg warm is en de thermostaat doet het niet.’

Philippe pakte de hoorn van de haak en belde naar Onderhoud.

‘Draai de verwarming wat hoger in kamer 237,’ zei hij. ‘Monsieur Lubin heeft het koud.’

Als ze hadden gezien wat Lubin als eerste in zijn kamer had gedaan, hadden ze zeker geweten dat er een misplaatste gast in hun midden verbleef. Hoe hadden ze anders kunnen verklaren dat hij eerst alle laden uit de kasten had getrokken en alle peertjes uit de lampen had gedraaid? Of dat hij het luxe kingsize bed had afgehaald en de bovenplaat van zijn telefoon-toestel met de twee lijnen had gelicht? Of dat hij de fles gratis mineraalwater in het toilet had laten leeglopen en de chocolaatjes van Touvier uit Genève uit het raam op de besneeuwde straten had gegooid? Of dat hij, nadat hij zijn strooptocht had voltooid, de kamer weer bijna helemaal terugbracht in de keurige staat waarin hij hem had aangetroffen?

Al die drastische maatregelen hadden te maken met de aard van zijn werkzaamheden, al deed hij niet wat Ricardo had gesuggereerd. Aleksandr Viktorovitsj Lubin was geen gangster, geen spion, en ook geen huurmoordenaar. Hij beoefende het gevaarlijkste vak dat een dapper iemand in het nieuwe Rusland kon kiezen: journalistiek. En niet zomaar journalistiek, nee, ‘onafhankelijke’ journalistiek. Het tijdschrift waarvoor hij werkte, de *Moskovsky Gazeta*, was een van de laatste onderzoeksbladen van het land en een koppige luis in de pels van het Kremlin. Hun verslaggevers en fotografen werden voortdurend lastiggevallen, zowel door de geheime politie als door particuliere beveiligingsbedrijven van de machtige oligarchen over wie ze probeerden te schrijven. Op dat moment wemelde het in Courchevel van zulk soort mensen. Mensen die er geen been in zagen om hotelkamers te voorzien van af luisterapparatuur of giftige middelen. Mensen die nog te werk gingen volgens Stalins adagium: ‘De dood is het beste antwoord. Man dood, probleem opgelost.’

Toen hij zich ervan had verzekerd dat er niet met de kamer was gerotzooïd, belde Lubin opnieuw naar de portier om naar zijn bagage te vragen, en kreeg te horen dat die 'elk moment' kon worden afgeleverd. Nadat hij de ramen wijd open had gezet om de koele avondlucht binnen te laten, nam hij plaats achter de schrijffafel en haalde een dossiermap uit zijn versleten tas. De avond ervoor was die hem overhandigd door Boris Ostrovsky, de hoofdredacteur van de *Gazeta*. Hun ontmoeting had niet plaatsgevonden op het redactiekantoor, waarvan ze vermoedden dat het aan alle kanten werd afgeluisterd, maar op een bankje voor het metrostation Arbatskaja.

'Je krijgt maar een deel van het verhaal,' had Ostrovsky gezegd terwijl hij hem de documenten met bestudeerde onverschilligheid had aange-reikt. 'Dat is voor je eigen veiligheid. Begrijp je dat?' En Lubin had het prima begrepen. Ostrovsky had hem een opdracht gegeven die hem zijn leven zou kunnen kosten.

Hij sloeg de dossiermap open en keek naar de foto die bovenop lag. Er stond een smaakvol geklede man op, met kortgeknipt donker haar en het gezicht van een bokskampioen, naast de Russische president tijdens een receptie op het Kremlin. Er was een minuscuul biografietje aan vastgehecht. Geheel overbodig, want net als alle andere journalisten in Moskou kende Aleksandr Lubin de details van Ivan Borisovitsj Kharkovs opmerkelijke carrière uit zijn hoofd. Zoon van een vooraanstaande KGB-officier, afgestudeerd aan de prestigieuze staatsuniversiteit van Moskou, wonderkind van het Vijfde Hoofddirectoraat van de KGB. Met de ineenstorting van het imperium had Kharkov de KGB vaarwel gezegd en gedurende de vroege anarchistische jaren van het Russisch kapitalisme een fortuin verdiend in het bankwezen. Hij had slim geïnvesteerd in energie, grondstoffen en onroerend goed, en toen het nieuwe millennium aanbrak had hij zich een plek verworven in de groeiende groep splinternieuwe multimiljonairs. Tot zijn vele bedrijven behoorde onder meer een scheep- en luchtvaarttransportonderneming die zijn tentakels tot ver in het Midden-Oosten, Afrika en Azië uitstreekte. Het was voor een buitenstaander onmogelijk om een compleet beeld van zijn financiële imperium te krijgen. Als relatieve nieuwkomer in het kapitalistisch systeem beheerste Kharkov tot in de puntjes de kunst om de façade van zijn onderneming als schild voor inhoudelijke bedrijfsvoering te hanteren.

Lubin sloeg een bladzijde om, naar een foto als uit een peperdure glossy van 'Château Kharkov', Ivans winterpaleis aan de Rue de Nogentil in Courchevel.

'Hier brengt hij zijn wintervakanties door, samen met de andere rijke en beroemde Russen,' had Ostrovsky gezegd. 'Wees op je hoede als je in de buurt komt. Ivans vuistenbrigade bestaat louter uit voormalige Spetsnaz en ME'ers. Knoop je dat goed in je oren, Aleksandr? Ik wil niet dat je net zo eindigt als Irina Chernova.'

Irina Chernova was de beroemde journaliste van de *Gazeta's* grootste rivaal die een van Kharkovs schimmiger investeringen aan de grote klok had gehangen. Twee dagen na de publicatie van het artikel werd ze doodgeschoten, door een paar huurmoordenaars in de lift van het Moskouse appartementencomplex waar ze woonde. Om redenen die alleen Ostrovsky begreep had hij een foto van haar doorzeefde lichaam in het dossier gestopt. Lubin draaide de foto ook nu weer heel snel om.

'Ivan beweegt zich voornamelijk achter hermetisch gesloten deuren. Courchevel is de enige plek waar hij zich in het openbaar laat zien. We willen dat jij hem gaat achtervolgen, Aleksandr. We willen weten wie hij daar ontmoet. Met wie hij op de piste staat. Met wie hij aan de lunchtafel zit. Probeer foto's te maken, maar vermijd te allen tijde te dicht bij hem in de buurt te komen. En vertel niemand wat voor werk je doet. De beveiligingsjongens van Ivan ruiken een journalist op een kilometer afstand.'

Daarna had Ostrovsky hem een envelop overhandigd met vliegtickets en vouchers voor een huurauto en hotelovernachtingen. 'Neem om de paar dagen contact met ons op,' had Ostrovsky tot slot gezegd. 'En probeer het ook een beetje leuk te hebben. Je collega's zijn allemaal erg jaloers. Je mag naar Courchevel en feesten met de elite, terwijl wij hier in de Moskouse winter zitten te vernikkelen.'

Ostrovsky was opgestaan en naar de rand van het platform gelopen. Lubin had het dossier in zijn tas laten glijden en prompt brak het zweet hem uit. Nu zat hij alweer te zweten. Die verdomde hitte hier! De radiator stond nog steeds te loeien. Net toen hij de telefoon wilde grijpen om nogmaals zijn beklag te doen, werd er op de deur geklopt. Met twee lange stappen was hij door het halletje, en trok de deur open zonder de moeite te nemen om te vragen wie er had aangeklopt. Een misser, dacht hij meteen toen hij in het halfduister op de gang een middelgrote man zag staan,

met een ski-jack, een wollen muts en een zonnebril met spiegelglazen.

Op hetzelfde moment dat Lubin zich afvroeg wie er 's avonds in een hotel een zonnebril droeg, werd hij door de eerste klap getroffen: een gemene zijwaartse stomp die zijn strottenhoofd wel leek te versplinteren. Bij de tweede aanval, een goed gemikte trap tegen zijn kruis, klapte hij dubbel. Hij kon geen enkel geluid uitbrengen toen de man de kamer binnenstapte en de deur geluidloos achter zich dichttrok. Ook kon hij zich niet verdedigen toen de man hem op bed drukte en schrijlings op hem ging zitten. Het mes dat hij uit de binnenzak van zijn ski-jack haalde, was het soort mes dat elitesoldaten gebruiken. Het lemmet gleed Lubins maagstreek in, net onder zijn ribbenkast, en werd omhooggestoken naar zijn hart. Terwijl zijn borstholte zich met bloed vulde, werd Lubin ook nog onderworpen aan het onwaardige schouwspel van zijn eigen dood dat in de spiegellende brillenglazen van zijn moordenaar werd gereflecteerd. De moordenaar liet het heft los, en met het wapen nog steeds in Lubins borstkas stond hij van het bed op en pakte rustig het dossier. Op het moment dat Aleksandr Lubin zijn laatste hartslag voelde verliet de man stilletjes de kamer. Die hitte, dacht hij nog. Die verdomde hitte...

Kort na zevenen haalde Philippe eindelijk monsieur Lubins bagage uit het depot en zette de koffers in de lift. Bij kamer 237 hing het bordje NIET STOREN aan de deurklink. Geheel in de lijn van Plan B bonsde hij drie-maal hard op de deur. Hij kreeg geen antwoord, haalde zijn looper tevoorschijn en liep naar binnen, net ver genoeg om twee Russische loafers maat 46 over het voeteneinde van het bed te zien bungelen. Hij liet de koffers in het halletje achter en ging weer terug naar de lobby, waar hij bij Ricardo verslag uitbracht.

‘Laveloos en buiten westen.’

De Spanjaard keek op zijn horloge. ‘Dat is vroeg, zelfs voor een Rus. En nu?’

‘Laat hem zijn roes maar uitslapen. Als hij morgenochtend weer bij zijn positieven is en een flinke kater heeft, gaan we over op Fase Twee.’

De Spanjaard glimlachte. Geen enkele gast had ooit Fase Twee doorstaan. Fase Twee was altijd fataal.

2

Umbrië, Italië

Villa dei Fiori, een landgoed van vierhonderd hectare op de glooiende heuvels tussen de rivieren de Tiber en de Nera, was al sinds de tijd dat Umbrië nog geregeerd werd door pausen in het bezit van de familie Gasparri. Ze hadden een enorme en lucratieve veestapel en een paardenfokkerij waar de allerbeste dressuurpaarden van Italië vandaan kwamen. Ze hadden varkens die nooit iemand zou opeten en een kudde geiten alleen voor het plezier. De hooivelden hadden de kleur van kaki, de heuvels stonden vol zonnebloemen, de mooiste olijfolie van Umbrië kwam uit hun olijfgaarden en jaarlijks leverden hun wijnranken enkele honderden kilo's druiven voor de plaatselijke wijnbouwers. Op het hoogstgelegen gedeelte van het landgoed kon je niet veilig wandelen in het dichtbegroeide woud, omdat er wilde zwijnen in rondliepen. Her en der op het land waren Mariakapellen gebouwd, en op een kruising van drie stoffige grindpaden stond een imposant, uit hout gesneden kruisbeeld. Overal liepen de honden los rond: een viertal jachthonden dat het hele terrein afstroopte om vossen en konijnen te vangen, en een paar neurotische terriërs die met de toewijding van een kruisridder rondom de omheiningen bij de stallen de wacht hielden.

De villa zelf was gelegen op het zuidelijke deel van het domein, en hij was bereikbaar via een lang kiezelpad met hoge naaldbomen aan weerszijden. In de elfde eeuw was het een monnikenklooster geweest. Er bevond zich nog steeds een kleine huiskapel en op de ommuurde binnenplaats stonden de resten van een steenoven waar de broeders hun dagelijkse brood hadden gebakken. De deuren naar de binnenplaats waren uit zwaar hout en metaal vervaardigd, en wekten de indruk dat ze een heidense aanval wel zouden weerstaan. Aan de voet van het huis was een groot zwembad aangelegd, en daarnaast bevond zich een tuin met pergola waar roze-

marijn- en lavendelstruiken tegen de Etruskische stenen muren groeiden.

Graaf Gasparri, een verlepte Italiaanse edelman die in direct contact stond met het Vaticaan, verhuurde de villa nooit; ook maakte hij er geen gewoonte van om er vrienden of familie te laten logeren. Het personeel keek er dan ook van op toen ze hoorden dat ze de zorg kregen voor een gast die lange tijd bij hen zou verblijven. ‘Zijn naam is Alessio Vianelli,’ liet de graaf Margherita, de huishoudster, per telefoon weten vanuit zijn kantoor in Rome. ‘Hij werkt aan een speciaal project voor onze heilige vader. Hij mag niet gestoord worden en je mag niet tegen hem praten. Maar het belangrijkste is dat niemand mag weten dat hij bij ons logeert. Doe maar gewoon alsof hij niet bestaat.’

‘En waar moet deze niet-bestaande persoon slapen?’

‘In de grote suite met uitzicht op het zwembad. En haal de hele ontvangstkamer leeg, ook de schilderijen en de tapijten. Hij wil hem gebruiken als atelier.’

‘Moet alles eruit?’

‘Alles.’

‘Gaat Anna voor hem koken?’

‘Dat heb ik hem aangeboden, maar hij heeft nog geen reactie gegeven.’

‘Krijgt hij zelf nog gasten?’

‘Dat zou kunnen.’

‘Hoe laat komt hij aan?’

‘Dat wil hij niet zeggen. Onze signore Vianelli is nogal vaag.’

Hij bleek in het holst van de nacht te arriveren – ergens na drieën, volgens Margherita, die zich op dat moment in haar kamer boven de kapel bevond en wakker werd van de autogeluiden. Ze ving een glimp van hem op toen hij in de maneschijn de patio overstak: een broodmagere man met donker haar, met een reistas in zijn ene hand en een Maglite in de andere. Bij het schijnsel van zijn zaklamp las hij het briefje dat ze voor hem bij de entree van de villa had neergelegd, en liep toen zijn kamer in als een dief die bij zichzelf inbrak. Even later ging het licht in de slaapkamer aan, en ze zag hem bedrijvig heen en weer lopen alsof hij naar een verloren voorwerp zocht. Heel even verscheen hij in de raamopening, en gedurende enkele seconden ontmoetten hun blikken elkaar over de binnenplaats. Toen gaf hij haar een kort, soldatesk knikje en trok met een doffe bons de luiken dicht.

De volgende ochtend maakten ze kennis aan de ontbijttafel. Na enkele beleefde en gemoedelijke uitwisselingen vertelde hij dat hij naar Villa dei Fiori was gekomen om te werken. Zodra hij daarmee begon, legde uit hij, moesten alle lawaai en onderbrekingen tot een minimum worden beperkt, al liet hij verder niets los over de aard van zijn werkzaamheden of hoe ze konden weten wanneer hij precies was begonnen. Margherita mocht onder geen enkel beding zijn kamer in komen, en Anna vernam tot haar ontsteltenis dat hij zijn eigen maaltijden zou bereiden. Toen Margherita later de rest van het personeel op de hoogte bracht van hun ontmoeting, omschreef ze zijn gedrag als ‘afstandelijk’. Maar Anna had meteen een hekel aan de man en was een stuk minder mild in haar oordeel. ‘Onverdraaglijk bot,’ zei ze. ‘Hoe eerder hij weg is, hoe beter.’

Zijn verblijf nam al snel een vaste routine aan. Na een spartaans ontbijt van espresso en toast zonder beleg ging hij eerst naar buiten voor een lange wandeling over het landgoed. Hij liep door de olijfgaard en langs de zonnebloemen, en begaf zich zelfs in het dichte bos. Toen Carlos hem op het hart drukte een geweer mee te nemen vanwege de wilde zwijnen, stelde hij hem kalm gerust dat hij zichzelf wel zou redden.

Na de wandeling besteedde hij korte tijd aan het opruimen van zijn vertrekken en aan zijn wasgoed, en maakte daarna een lichte lunch klaar – in de regel wat brood en een regionale kaas, of pasta met tomatensaus uit blik als hij in een avontuurlijke bui was. Daarna trok hij wat stevige baantjes in het zwembad, en nestelde zich dan in de tuin met een fles Orvieto en een stapel boeken over Italiaanse schilders. Op zijn auto, een gedeukte Volkswagen Passat, kwam een laag stof te liggen omdat hij nooit het terrein verliet. Anna ging voor hem naar de markt, waar ze met tegenzin haar mand vulde, als een vioolvirtuoos die slechts een simpel kinderwijsje mag spelen. Ze probeerde een keer de plaatselijke delicatessen langs zijn verdedigingslinie heen te smokkelen, maar toen ze de volgende ochtend naar haar werk kwam vond ze de onaangeroerde etenswaren op het aanrecht met een briefje dat ze dit per ongeluk in de koelkast had laten liggen. Hij had een prachtig handschrift.

Terwijl de dagen glorieus verstreken, werden de niet-bestaande Alesio Vianelli en zijn mysterieuze werk voor de heilige vader bijna een obsessie voor het personeel van Villa dei Fiori. De temperamentvolle Margherita bedacht dat hij misschien een missionaris zou kunnen zijn die

onlangs uit een afgelegen vijandelijk gebied was teruggekeerd. Anna vermoedde dat hij een priester was die uit de gratie was gevallen en verbannen naar Umbrië, maar Anna had de neiging om mensen het slechtste toe te dichten. Isabella, de esoterische half-Zweedse die zich over de paarden ontfermde, offerde dat hij een teruggetrokken theoloog was die aan een belangrijk kerkelijk document werkte. De Argentijnse cowboy die de veestapel dreef, Carlos, vermoedde dat hij een geheim agent van het Vaticaan was. Om zijn theorie te staven haalde hij signore Vianelli's Italiaans erbij, dat weliswaar vloeiend was, maar ook een zweem van een accent vertoonde omdat hij vele jaren in het buitenland zou hebben doorgebracht. En dan had je nog die ogen van hem, die onheilspellend smaragd-groene ogen. 'Je moet er maar eens goed in kijken, als je durft,' zei Carlos. 'Die man heeft de dood in de ogen gekeken.'

In de tweede week gebeurden er allerlei dingen waardoor het mysterie in nog meer nevelen werd gehuld. Ten eerste de komst van een lange jonge vrouw met wilde kastanjebruine lokken en karamelkleurige ogen. Ze noemde zich Francesca, sprak met een Venetiaans accent en ontpopte zich als een broodnodige frisse bries. Ze reed paard – 'En best wel goed ook,' volgens Isabella – en organiseerde allerlei spelletjes waar de geiten en honden aan deelnamen. Ze stond Margherita toe heimelijk de vertrekken van signore Vianelli schoon te maken en moedigde Anna zelfs aan om maaltijden te bereiden. Het was niet duidelijk of ze getrouwd waren. Maar Margherita wist twee dingen zeker: signore Vianelli en Francesca deelden hetzelfde bed, en zijn humeur was er sinds haar komst stukken beter op geworden.

En dan had je nog de bestelbussen. De eerste wagen kwam een witte tafel afleveren van het soort dat je in professionele laboratoria ziet; de tweede bracht een gigantische microscoop met uittrekbare arm. Daarna kwamen de bouwlampen die de hele villa in een intens wit licht zetten zodra ze werden aangedaan. En toen de kist met chemicaliën – Margherita viel bijna flauw van de stank toen ze hem openmaakte. Meer vrachtes werden achter elkaar afgeleverd: twee grote schildersezels van gelakt hout uit Venetië, een vreemd uitzierend vergrootglas, dikke dotten katoen, houtsnijwerkgereedschap, pluggen, borstels, lijm en verscheidene dozen met kleurpigmenten.

De derde week na signore Vianelli's aankomst in Umbrië verscheen er

een behoedzaam bestuurde donkergroene auto met open laadbak op de oprijlaan, gevolgd door een Lancia sedan die er officieel uitzag. De voertuigen vertoonden geen van tweeën bijzondere kenmerken, maar hun opvallende scv-nummerbord wees op Vaticaanstad. Achter in de laadbak verrees een enorm, afschrikwekkend schilderij van een man wiens ingewanden eruit lagen. Kort daarop werd het op de twee ezels in de ontvangstkamer van graaf Gasparri geplaatst.

Isabelle had kunstgeschiedenis gestudeerd voordat ze zich op de paardensport was gaan toeleggen, en ze herkende het schilderij onmiddellijk als *Het martelaarschap van de H. Erasmus* van de Franse kunstenaar Nicolas Poussin. Het kunstwerk was in opdracht van het Vaticaan in 1628 geschilderd in de stijl van Caravaggio, en het hing nu in de Pinacoteca bij de Vaticaanmusea. Die avond vertelde ze tijdens de maaltijd aan de personeelstafel dat ze het mysterie had opgelost. Signore Vianelli was een beroemde kunstrestaurateur. En hij was aangetrokken door het Vaticaan om een schilderij te redden.

Zijn dagen namen een waar monastiek ritme aan. Hij werkte hard door vanaf het ochtendkrieken tot aan lunchtijd, sliep op het heetste gedeelte van de middag, en ging vanaf de schemering weer aan de slag totdat het tijd was voor het avondmaal. De eerste week bleef het schilderij op de werktafel liggen, waar hij het oppervlak met de microscoop bestudeerde, een hele serie gedetailleerde foto's maakte en in etappes het canvas en de spanlatten verstevigde. Daarna verhuisde hij het naar de ezels en begon met het verwijderen van de stoflaag en het vergeelde vernis. Het was een heel gedoe. Eerst maakte hij een sponsje van een pluk watten en een houten plug; vervolgens doopte hij dat in een oplosmiddel en wreef er daarna mee over het schilderij – 'heel voorzichtig,' zei Isabella tegen de anderen, zodat de verf niet ging bladderen. Met elk sponsje kon hij ongeveer een paar vierkante centimeter schoonmaken. Zodra het te vies en dus onbruikbaar was geworden, liet hij het op de grond vallen en begon weer van voren af aan. Margherita vergeleek het met het poetsen van de hele villa met een tandenborstel. 'Geen wonder dat hij zo raar doet,' zei ze. 'Hij wordt gek van dat werk.'

Nadat hij het oude vernis had verwijderd, dekte hij het canvas af met een laag isolerende lak en begon aan de laatste fase van het restauratie-

werk: het retoucheren van de gedeeltes van het schilderij die verloren waren gegaan door ouderdom en slijtage. Hij deed Poussin zo vakkundig na dat het onmogelijk was om zijn eigen werk van dat van de schilder te onderscheiden. Hij voegde er zelfs wat imitatiecraquelé aan toe, een fijnmazig web van oppervlaktescheurttjes zodat het oude naadloos overging in het nieuwe. Isabelle wist voldoende van de Italiaanse kunstgemeenschap af om te beseffen dat signore Vianelli geen doorsneerrestaurateur was. Dit was een heel speciale man, dacht ze. Geen wonder dat het Vaticaan hem dit meesterwerk had toevertrouwd.

Maar waarom was hij hier aan het werk, op een afgelegen landgoed in de heuvels van Umbrië, in plaats van in de hypermoderne conservatielaboratoria in het Vaticaan? Terwijl ze hierover zat te peinzen op een prachtige namiddag aan het begin van de junimaand, zag ze hem in volle vaart met zijn auto de oprijlaan af rijden. Hij gaf haar een korte, militair aandoende groet toen hij langs de stallen scheurde, en verdween in een grote grijze stofwolk. De rest van de middag worstelde Isabella met de vraag waarom hij na een gevangenschap van vijf weken in de villa opeens de benen nam. Wat zij niet wist, was dat de restaurateur door zijn andere opdrachtgevers was ontboden. De Poussin zou hij niet meer aanraken.